

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๓๐๗/๓๕๐๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส7355

วันที่ : ๕14484/55 ๒ มิถุนายน

วันที่ : 07 พ.ย. 55 เวลา : 14:09

กระทรวงพาณิชย์

๔๔/๑๐๐ ถ.นนทบุรี ๑

อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

สวค. 1/312

วันที่ ๕ พ.ย. ๕๕

เวลา 14.40 น.

๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง การจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียน และการจัดตั้งเขตพิเศษการค้าข้าวอาเซียน (Rice Trade Zone)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สรุปผลการประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้าระหว่างไทยและกัมพูชา ครั้งที่ ๓
  ๒. สรุปผลการประชุมคณะทำงานศึกษาการจัดตั้งความร่วมมือสินค้าเกษตรของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
  ๓. รายงานผลการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการแนวทางการจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียน ณ จังหวัดสระแก้ว
  ๔. รายงานผลการประชุมแนวทางการแก้ไขปัญหาสินค้าข้าวของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
  ๕. รายงานผลการเดินทางไปสำรวจและเก็บข้อมูลข้าวและมันสำปะหลังในพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา - เวียดนาม
  ๖. ร่างกรอบแนวคิดการสร้างความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียน

จัดเข้าวาระ 12 พ.ย. 2555

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอเรื่องการจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียน และการจัดตั้งเขตพิเศษการค้าข้าว (Rice Trade Zone) มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายบุญทรง เตริยาภิรมย์) ได้ร่วมหารือทวิภาคีกับประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนหลายประเทศ อาทิ กัมพูชาและเวียดนาม โดยมีความเห็นร่วมกันว่า อาเซียนควรมีการสร้างความร่วมมือด้านสินค้าเกษตร โดยเฉพาะสินค้าข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง เพื่อยกระดับความร่วมมือของประเทศผู้ผลิต/ผู้ค้าสินค้าเกษตรสำคัญของประเทศในกลุ่มอาเซียนให้สูงขึ้น และความร่วมมือด้านการตลาดเพื่อเป็นฐานการผลิตร่วมกันในลักษณะพันธมิตรทางธุรกิจ รวมทั้งเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าในภาคการผลิตและการตลาดของสินค้าเกษตรสำคัญในตลาดโลก (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๑.๑.๒ กระทรวงพาณิชย์ได้จัดตั้งคณะทำงานศึกษาการจัดตั้งความร่วมมือสินค้าเกษตรของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำความร่วมมือด้านสินค้าเกษตรสำคัญ อันได้แก่ สินค้าข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง ของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศ CLMV ทั้ง ๔ ประเทศ (กัมพูชา สปป.ลาว พม่า และเวียดนาม) โดยได้มีการจัดตั้งคณะทำงานย่อยรายสินค้าขึ้น ๓ คณะทำงาน เพื่อพิจารณากำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาอุปสรรคและผลักดันการส่งออกสินค้าเกษตรสำคัญ ทั้งนี้ สำหรับสินค้าข้าว กระทรวงพาณิชย์ได้มอบหมายให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศเป็นประธานคณะทำงานย่อยดังกล่าว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๒ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

กระทรวงพาณิชย์โดยกรมการค้าต่างประเทศ ได้ดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความร่วมมือเรื่องข้าวระหว่างประเทศผู้ผลิตและส่งออกข้าวของอาเซียน โดยเฉพาะการจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียนและการจัดตั้งเขตพิเศษการค้าข้าวอาเซียน ดังนี้

๑.๒.๑ เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดแนวทางการจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียน ณ จังหวัดสระแก้ว โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน อาทิ ผู้ประกอบการโรงสีและผู้ส่งออกข้าวไทย เข้าร่วมหารือแนวทางการจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียนให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อเป็นการยกระดับรายได้ของเกษตรกรสร้างระดับราคาข้าวในตลาดโลกให้มีเสถียรภาพ และพัฒนาการผลิตและการตลาดข้าวร่วมกันในกลุ่มประเทศอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางด้านอาหารในภูมิภาคอย่างยั่งยืน โดยที่ประชุมทุกฝ่ายได้มีมติเห็นชอบให้มีการจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียน ๕ ประเทศ และการจัดตั้งเขตพิเศษการค้าข้าวอาเซียนขึ้น (Rice Trade Zone : RTZ) (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๑.๒.๒ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ จัดการประชุมคณะทำงานย่อยเพื่อพิจารณามาตรการแก้ไขปัญหาสินค้าข้าวของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบแนวทางการจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียน และการจัดตั้งเขตพิเศษการค้าข้าวอาเซียน (RTZ) โดยที่ประชุมได้มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นเรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารจัดการโรงสีที่เข้าร่วมโครงการกำหนดชื่อของกลไกความร่วมมือ และการกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมของการจัดการประชุมความร่วมมือข้าวในระดับรัฐมนตรี (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๑.๒.๓ เมื่อวันที่ ๑ - ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕ จัดคณะผู้แทนเดินทางไปสำรวจและจัดเก็บข้อมูลข้าวตามโครงการการจัดตั้งเขตพิเศษการค้าข้าวอาเซียน (RTZ) ณ จังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับกัมพูชา ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด รวมทั้งกัมพูชาและเวียดนามเพื่อรับทราบข้อเท็จจริงในพื้นที่สำหรับนำมาประกอบการวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ ความพร้อมและศักยภาพของทั้งสองประเทศ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น จากผลการสำรวจสรุปได้ ดังนี้ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

(๑) ปัจจุบันพบว่ามีความเป็นไปได้ที่มีการลักลอบนำเข้าข้าวจากกัมพูชามายังประเทศไทยผ่านทางแนวชายแดน ดังนั้น เพื่อรักษามาตรฐานข้าวไทยและป้องกันการลักลอบการนำเข้าข้าวจากประเทศเพื่อนบ้านมาปลอมปนข้าวไทยในการส่งออก จึงเห็นควรดำเนินนโยบายความร่วมมือในระยะแรกอย่างมีระบบ โดยกำหนดเขตพื้นที่พิเศษ (RTZ) ในการนำเข้าข้าวจากกัมพูชาเข้ามาสีแปรสภาพในประเทศไทยเพื่อส่งออกไปประเทศที่สามในนามของข้าวกัมพูชา

(๒) กำหนดเขตพื้นที่พิเศษในการนำเข้าข้าวจากกัมพูชาที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทย ซึ่งจังหวัดที่มีความพร้อมและความเหมาะสมในการจัดตั้งให้เป็นเขตพื้นที่พิเศษดังกล่าว ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดจันทบุรี เนื่องจากโรงสีในพื้นที่มีความพร้อมและมีศักยภาพสูงในการสีแปรสภาพข้าว และอยู่ใกล้กับแหล่งเพาะปลูกข้าวทางด้านตะวันตกของราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งจะสามารถกำกับดูแลการนำเข้าได้ รวมทั้งมีความเหมาะสมทางด้านเส้นทางโลจิสติกส์ในการขนส่งข้าวหลังการสีแปรสภาพออกไปยังประเทศที่สามต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงพาณิชย์เตรียมเสนอแนวทางการสร้างความร่วมมือเรื่องข้าวในรูปแบบของการจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียน และการจัดตั้งเขตพิเศษการค้าข้าวอาเซียน (Rice Trade Zone) เพื่อให้นายกรัฐมนตรีประกาศในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ ๒๑ ในระหว่างวันที่ ๑๕-๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา เพื่อแสดงบทบาทสำคัญของไทยในเวทีการค้าข้าวโลกและผลักดันการสร้างความร่วมมือด้านการผลิตและการส่งออกข้าวของประเทศในกลุ่มอาเซียนให้เกิดผลเป็นรูปธรรม การสร้างความร่วมมือดังกล่าวจะช่วยยกระดับราคาข้าวในตลาดโลกให้เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีเสถียรภาพ

ซึ่งจะสามารถช่วยยกระดับรายได้ของเกษตรกรในกลุ่มประเทศอาเซียนทั้ง ๕ ประเทศให้สูงขึ้น รวมทั้งเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางด้านอาหารในภูมิภาคอย่างยั่งยืน

๓. สารสำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ ความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๖)

๓.๑.๑ แนวคิดการสร้างความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียน

ปัจจุบันประเทศเพื่อนบ้านของไทย เช่น เวียดนาม กัมพูชา และพม่า ได้พัฒนาศักยภาพในการผลิตข้าวในปริมาณมากขึ้น จึงจำเป็นต้องเร่งผลักดันการส่งออกข้าวทั้งในรูปข้าวเปลือกและข้าวสาร เนื่องจากยังมีข้อจำกัดในด้านความสามารถในการแปรรูปและสถานที่จัดเก็บสต็อกข้าว ทำให้ในบางครั้งเกิดการแข่งขันการส่งออกข้าวอย่างรุนแรง ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อประเทศผู้ส่งออกข้าวของอาเซียนโดยรวม ดังนั้น ไทยในฐานะประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลกที่มีศักยภาพในการผลิตและการส่งออก รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในเวทีการค้าข้าวโลก ควรริเริ่มการวางแผนทางรองรับการพัฒนาของประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน โดยการเป็นผู้ริเริ่มจัดทำความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียน ซึ่งสมาชิกจะประกอบด้วยประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกข้าวที่สำคัญในอาเซียน ๕ ประเทศ คือ กัมพูชา สปป.ลาว พม่า เวียดนาม และไทย ทั้งนี้เป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับการเปิดตลาดการค้าเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เนื่องจากเป็นการใช้จุดแข็งของแต่ละประเทศร่วมกันในการร่วมมือทำการตลาดและเป็นฐานการผลิตร่วมกันในอุตสาหกรรมข้าว

๓.๑.๒ กลไกความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียน ประกอบด้วยกลไกหลัก ๓ ส่วน

สรุปได้ ดังนี้

(๑) การประชุมระดับรัฐมนตรี (ASEAN Rice Cooperation Ministerial Meeting)

กำหนดนโยบายด้านความร่วมมือข้าวของอาเซียน รวมทั้งให้ความเห็นชอบและอนุมัติแผนปฏิบัติการและกลยุทธ์การตลาดตามที่คณะกรรมการความร่วมมือข้าวอาเซียนเสนอ ซึ่งมีรัฐมนตรีของทั้ง ๕ ประเทศที่รับผิดชอบเรื่องข้าวเข้าร่วมการประชุม

(๒) การประชุมคณะกรรมการความร่วมมือข้าวอาเซียน (ASEAN Rice Cooperation Committee - ARCC)

แลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์ข้าวของประเทศผู้ส่งออกข้าว ๕ ประเทศ ในภูมิภาค กำหนดแผนและยุทธศาสตร์ข้าวร่วมกัน พิจารณาและนำเสนอผลการดำเนินการของสมาพันธ์โรงสีและผู้ค้าข้าวอาเซียนต่อที่ประชุมระดับรัฐมนตรีของภูมิภาค ซึ่งมีปลัดกระทรวงพาณิชย์ของไทยเป็นประธานกรรมการ (Rotating Chairmanship) และมีผู้บริหารระดับอธิบดีในหน่วยงานที่ดูแลเรื่องข้าวของทั้ง ๕ ประเทศเป็นกรรมการ

(๓) การประชุมสมาพันธ์โรงสีและผู้ค้าข้าวอาเซียน (ASEAN Rice Miller and Trader Federation to the Ministerial Meeting)

แลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์ข้าวเน้นด้านการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิตและการค้าข้าว รวมทั้งนำเสนอข้อมูลสรุปการประชุมให้คณะกรรมการความร่วมมือข้าวอาเซียน ซึ่งมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านข้าวเป็นประธานกิตติมศักดิ์ และมีผู้แทนจากผู้ประกอบการค้าข้าวและผู้ประกอบการโรงสีรายสำคัญของทั้ง ๕ ประเทศเป็นกรรมการ

๓.๑.๓ การจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียน ๕ ประเทศ ระหว่าง กัมพูชา สปป.ลาว พม่า เวียดนาม และไทย จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยที่จะแสดงบทบาทการเป็นผู้นำในตลาดข้าวโลก สร้างความร่วมมือด้านตลาดข้าวของประเทศในอาเซียนให้มีผลเป็นรูปธรรม อันจะช่วยยกระดับราคาข้าวโลกให้มีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเพิ่มรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น ตลอดจนสนับสนุนความมั่นคงทางด้านอาหารของอาเซียนและของโลก

๓.๒ การจัดตั้งเขตพิเศษการค้าข้าวอาเซียน (Rice Trade Zone : RTZ)

๓.๒.๑ แนวคิดในการจัดตั้งเขตพิเศษการค้าข้าวอาเซียน

(๑) ภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) ที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องเปิดตลาดนำเข้าข้าวให้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียน อย่างไรก็ตามในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่ได้มีการนำเข้าข้าวภายใต้ความตกลงของ AFTA เนื่องจากกระทรวงพาณิชย์ได้กำหนดกฎระเบียบในการนำเข้าข้าวภายใต้ AFTA ว่าข้าวที่นำเข้าต้องมีถิ่นกำเนิดและส่งมาจากประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเข้ามาใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารเพื่อการอุปโภคบริโภคสำหรับมนุษย์เท่านั้น ไม่รวมถึงการนำเข้ามาเพื่อสีแปรสภาพ (สีข้าว) ของโรงสี โดยข้าวดังกล่าวจะต้องนำเข้าผ่านด่านที่กำหนดไว้จำนวน ๖ ด่านเท่านั้น

(๒) ประเทศไทยควรกำหนดนโยบายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อขยายฐานการผลิต โดยเริ่มจากการนำเข้าข้าวเปลือกจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาสีเพื่อการส่งออก ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของข้าวไทยให้สูงขึ้น เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านของไทยส่วนใหญ่ได้เริ่มส่งเสริมการเพาะปลูกข้าวเพิ่มขึ้นจนทำให้มีผลผลิตข้าวเกินกว่าความต้องการบริโภคในประเทศ เช่น กัมพูชา พม่า และ สปป.ลาว โดยเฉพาะในประเทศกัมพูชา ปัจจุบันสามารถเพาะปลูกข้าวหอมที่มีคุณสมบัติคล้ายข้าวหอมมะลิไทย ตลอดจนข้าวหอมพันธุ์พื้นเมืองอื่นๆ อันเป็นที่ต้องการของตลาด

(๓) เนื่องจากผลผลิตข้าวที่มีปริมาณมากเกินความต้องการบริโภคภายในประเทศของประเทศเพื่อนบ้าน แต่ขาดแคลนความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการข้าวอย่างครบวงจรและการแปรรูปเพื่อการส่งออก จึงเป็นโอกาสของประเทศไทยในการนำเข้าข้าวจากประเทศเพื่อนบ้านมาสีแปรสภาพในประเทศไทยเพื่อการส่งออกไปยังประเทศที่สามในนามของข้าวประเทศเพื่อนบ้านเอง ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยได้วัตถุดิบในราคาต่ำ สามารถใช้ประโยชน์หลังการสีได้เพิ่มเติม เช่น รำข้าวและแกลบ เป็นการนำทรัพยากรจากประเทศเพื่อนบ้านมาสร้างมูลค่าเพิ่ม ก่อให้เกิดการจ้างงานสร้างรายได้ในประเทศไทย ตลอดจนเป็นการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรของประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นโอกาสที่ไทยจะสามารถจำหน่ายปัจจัยการผลิตและเครื่องมือทางการเกษตรและสินค้าไทยอื่นๆ ซึ่งจะเปิดโอกาสในการสร้างความร่วมมือด้านข้าวในระดับอื่นๆ ในอนาคต รวมทั้งยังแสดงศักยภาพและผลักดันให้ไทยก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการค้าข้าวในภูมิภาคอาเซียนและโลกต่อไป

๓.๒.๒ การจัดตั้งเขตพิเศษการค้าข้าวอาเซียน (RTZ)

การดำเนินการดังกล่าวจะกำหนดหลักการเบื้องต้น คือ การอนุญาตให้ผู้ประกอบการโรงสีในพื้นที่ สามารถนำเข้าข้าวจากประเทศเพื่อนบ้านมาสีแปรสภาพเป็นข้าวสารเพื่อการส่งออกได้เฉพาะจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งต้องกำหนดเป็นพื้นที่ควบคุมเฉพาะ (Quarantine Zone) และจัดตั้งเป็น RTZ ขึ้น เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าวเปลือกที่นำเข้ากระจายออกนอกพื้นที่ ทั้งนี้สำหรับข้าวสารที่ได้จากการสีแปรสภาพแล้วจะถูกส่งออกในนามของข้าวสารของประเทศเพื่อนบ้าน

๓.๒.๓ การจัดตั้งเขตพิเศษการค้าข้าวอาเซียน จะมีผลดีต่อประเทศไทย ดังนี้

(๑) แสดงให้เห็นถึงการดำเนินการตามพันธกรณีของไทยในการเปิดตลาดนำเข้าข้าวภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน (AFTA)

(๒) เพื่อป้องกันและลดปัญหาการลักลอบนำเข้าข้าวตามแนวชายแดน

(๓) เสริมสร้างความร่วมมือการทำงานตลาดและเป็นฐานการผลิตร่วมกัน

(๔) ทำให้ไทยได้รับวัตถุดิบราคาต่ำ สามารถใช้ประโยชน์หลังการสีแปรสภาพข้าวได้เพิ่มเติม เช่น รำข้าวและแกลบ และเป็นการนำทรัพยากรจากประเทศเพื่อนบ้านมาสร้างมูลค่าเพิ่ม ก่อให้เกิดการจ้างงานสร้างรายได้ในประเทศไทย ตลอดจนเป็นการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรของประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย

(๕) เพิ่มอำนาจการต่อรองและเสริมสร้างให้ไทยเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการกำหนดราคาตลาด และรักษาเสถียรภาพราคาข้าวในตลาดโลก

(๖) สนับสนุนผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางการค้าข้าวในภูมิภาคอาเซียนและของโลก

(๗) เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านอันจะนำไปสู่ความร่วมมือการค้าในรูปแบบอื่น ๆ ต่อไป

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงพาณิชย์พิจารณาแล้วเห็นว่า การจัดตั้งกลไกความร่วมมือตลาดข้าวอาเซียน (ในส่วนของประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกสำคัญ ๕ ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว พม่า เวียดนาม และไทย) และการจัดตั้งคณะทำงานศึกษาแนวทางการจัดตั้งเขตพิเศษการค้าข้าวอาเซียน (Rice Trade Zone : RTZ) มีความสำคัญ และมีความจำเป็นในการผลักดันการสร้างความร่วมมือด้านสินค้าเกษตร โดยเฉพาะสินค้าข้าวของประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนให้ได้รับการพัฒนาและเกิดผลเป็นรูปธรรม สร้างเสถียรภาพราคาข้าวในตลาดโลก เกิดความมั่นคงทางด้านอาหารในภูมิภาคอย่างยั่งยืน และป้องกันการลักลอบนำเข้าข้าวจากประเทศที่มีชายแดนติดต่อกับประเทศไทย จึงขอให้คณะรัฐมนตรีโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ ดังนี้

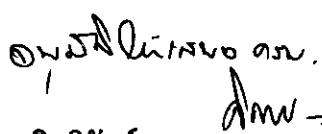
๔.๑ แนวทางการจัดตั้งกลไกความร่วมมือตลาดข้าวอาเซียน (ในส่วนของประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกสำคัญ ๕ ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว พม่า เวียดนาม และไทย) โดยจะมีการจัดประชุมใน ๓ ระดับ ได้แก่

- (๑) การประชุมในระดับรัฐมนตรี (ASEAN Rice Cooperation Ministerial Meeting)
- (๒) การประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านข้าวอาเซียน (ASEAN Rice Cooperation Committee- ARCC)
- (๓) การประชุมของสมาพันธ์โรงสีและผู้ค้าข้าวอาเซียน (ASEAN Rice Miller and Trader Federation)

๔.๒ มอบหมายกระทรวงพาณิชย์จัดตั้งคณะทำงานศึกษาแนวทางการจัดตั้งเขตพิเศษการค้าข้าวอาเซียน (Rice Trade Zone : RTZ) เพื่อศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง ข้อเสนอ และมาตรการ เพื่อจัดตั้ง RTZ โดยในเบื้องต้นการศึกษาแนวทางดังกล่าวจะกำหนดขอบเขตการศึกษาให้ครอบคลุมถึงประเด็นต่างๆ ได้แก่ ตำแหน่งพื้นที่ที่เหมาะสม ระบบกลไกการควบคุม ข้อกฎหมาย กระบวนการจัดตั้ง และบุคลากร เป็นต้น

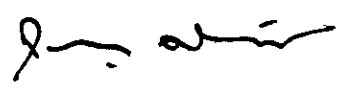
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง)

รองนายกรัฐมนตรี

เรียน รอง-นรม. (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง)

(นายบุญทรง เตริยาภิรมย์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

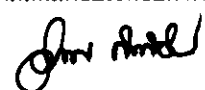
นร ๐๕๐๖/ทอศ๖/พ กค. ๘ พฉ. ๕๕

๘ พ.ย. ๒๕๕๕ พณ. ขอนำเรื่อง การจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียน และการจัดตั้งเขตพิเศษการค้าข้าวอาเซียน (Rice Trade Zone) เสนอ ครม. พิจารณา โดยแจ้งว่า นรม. จะประกาศแนวทางการสร้างความร่วมมือเรื่องข้าวในรูปแบบของการจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านตลาดข้าวอาเซียน และการจัดตั้งเขตพิเศษการค้าข้าวอาเซียน (Rice Trade Zone) ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๑ ระหว่างวันที่ ๑๕-๒๐ พ.ย. ๕๕ ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานุมัติให้นำเรื่องนี้เสนอ ครม. พิจารณาทามที่ พณ. เสนอ ทั้งนี้ ได้ขอให้ กค. กต. กษ. มท. อก. สดก. สศช. และ ตช. เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ ครม. ด้วยแล้ว

กรมการค้าต่างประเทศ

โทร. ๐-๒๕๔๗-๔๘๒๐

โทรสาร ๐-๒๕๔๗-๔๘๒๑

(นายอำพน กิตติอำพน)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี